

13.04.2026

פרוטוקול סיכום ישיבת הוועדה לקיימות ולאיכות הסביבה

מס' לשנת 2026

מועצה אזורית מטה יהודה

מתאריך: 09.03.2026, מקום המפגש: זום

משתתפים:

ד"ר רן כוחן – חבר מליאה, קיבוץ צרעה
מוריה שוקר רגב – יו"ר הוועדה, חברת מליאה, גבעת יערים
קוקי לחמן- נציגת ציבור, נטף
נעמה ברום – נציגת ציבור, מסילת ציון
יואב גואל – סגן מנהל מחוז ירושלים
פזית שביד-שייט – נציגת ארגון "חיים וסביבה"
אסנת ברוכים – חברת מליאה, טל שחר
איתן חברוני – נציג ציבור, נחם

הקדמה:

תחום הפסולת מהווה אתגר במטה יהודה, כבשאר המועצות האזוריות. מתוך הבנה כי תחום צמצום הפסולת, קידום מחזור, ייעול השינוע וצמצום ההטמנה, וכן על רקע סימני השאלה בנושא מתקן המיון והטיפול בפסולת בדלילה, אנו מבקשים להציג בפני הוועדה סקירה של תחום הפסולת בישראל, והאתגרים המרכזיים העומדים בפני מטה יהודה בתחום כיום.

סדר יום:

עיקרי הדיון:

סקירה ארצית – תחום הפסולת

יואב גואל הציג בפני הוועדה סקירה עדכנית על תחום הפסולת בישראל, תוך התייחסות לנתונים ארציים, מגמות מרכזיות ואתגרי העתיד.

נתונים כלליים:

בשנת 2024 יוצרו בישראל כ-6.4 מיליון טון פסולת.

חלוקת מקורות הפסולת:

- משקי בית – כ-42%
- פסולת מסחרית ומוסדית – כ-32%
- פסולת גזם וגושית – כ-20%
- הפרדה במקור – כ-6%

ממוצע ייצור פסולת עומד על כ-1.77 ק"ג לנפש ליום (עם שונות בין מדינות בהתאם לשיטות המדידה).

- הרכב הפסולת הביתית :
- סקר הרכב פסולת (2023) מצביע על כך שאריזות מהוות :
- כ-25% מהמשקל בפח הירוק
- כ-47% מהנפח בפח הירוק
- נתונים אלו מדגישים את הפוטנציאל המשמעותי לשיפור בהפרדה ובמחזור של אריזות.

מגמות ואתגרים :

- היקף השימוש בהטמנה בישראל נותר גבוה, כאשר אחוזי המחזור נמוכים ביחס למדינות ה-OECD.
- קיימת חשיבות רבה לקידום פתרונות מתקדמים לצמצום הטמנה והגדלת שיעורי המחזור.

שנת 2026 – שנת מפנה רגולטורית :

- הוקם צוות בין-משרדי רחב לגיבוש אסדרה בתחום הפסולת, בהשתתפות :
- המשרד להגנת הסביבה
- משרד האוצר
- רשות התחרות
- המועצה הלאומית לכלכלה
- משרד המשפטים (ייעוץ וחקיקה)
- משרד הפנים
- מרכז השלטון המקומי והאזורי
- משרד הכלכלה ומשרד האנרגיה
- עבודת הצוות נמצאת בעיצומה, וצפויה להוביל לשינויים מבניים משמעותיים בתחום ניהול הפסולת בישראל.

חלופות אסדרה שנבחנות : הוצגו מספר חלופות מדיניות לניהול משק הפסולת, הכוללות :

- שיפור מערך ההפרדה במקור
- מעבר למודלים מתקדמים של מיון ומחזור
- חיזוק אחריות היצרן (בדגש על אריזות)
- בחינת מנגנוני תמרוץ כלכליים לרשויות ולתושבים

- יואב הדגיש כי הבחירה בין החלופות תיגזר מהאיזון בין יעילות סביבתית, עלויות כלכליות ושימורת ברשויות המקומיות

סקירת המועצה – הצגת שני יצחק:

1. הסדרת תחום ניהול הפסולת במועצה

המועצה החלה בתהליך הסדרה רחב של תחום הפסולת ב-57 יישובים.

- הופץ מכתב הנחיות לוועדים המקומיים הכולל:
- ניהול כלי אצירה
- פינוי גזם ופסולת גושית
- תחזוקת מרכזי מיחזור
- אחריות הוועדים
- פיקוח ואכיפה

מטרות המהלך: יצירת מדיניות אחידה ושקופה, שיפור נראות המרחב הציבורי, צמצום עודפי פחים, חיזוק מערך המיחזור, בקרה תפעולית ותקציבית, צוין כי עלו התנגדויות בעיקר מיישובים המנהלים עצמאית גזם, וכן אי-הבנות לגבי מטרת ההסדרה. הודגש כי המהלך אינו צמצום שירות אלא שיפור ניהול המערכת. התהליך מושפע מתוכנית ההבראה ודורש התייעלות כלכלית.

2. יישום חוק עזר לפסולת עודפת לעסקים

החוק אושר במליאה ונמצא ביישום בפועל. העבודה מתבצעת בשיתוף: אגף הכספים, מחלקת הגבייה, הלשכה המשפטית. תהליך העבודה: פנייה לעסקים להגשת הצהרה, בחינת השגות, חיוב בהתאם לנפח הפסולת. נתונים: 38 עסקים הגישו הצהרה, 117 עסקים חויבו ללא הצהרה, 114 דרישות תשלום הופקו כ-155 עסקים קיבלו דרישות ראשוניות. נתונים כספיים: הכנסות חודשיות: כ-200,000 ש"ח, עלויות: כ-102,000 ש"ח, עודף חודשי: כ-97,000 ש"ח, מדובר בשלב ראשון בלבד מתוך כ-1,000 עסקים. מטרות: הסדרה ואכיפה, יצירת שוויון, מניעת סבסוד עסקים מכספי הציבור

3. מכרז לקליטת פסולת גזם וגושית

פורסם מכרז חדש לאתרים מורשים. השתתפו 4 מציעים: אתר נען – פרש מההליך, שיירת יהודה – עומד בתנאים (הנחה ~5.5%), איציק כראדי – נפסל מקצועית, אתר מעלה עמוס – נפסל מקצועית התקיימו שימועים למציעים. צפויה החלטת ועדת מכרזים.

4. קליטת פסולת ביתית – אתר חרובית

אושרה התקשרות עם אתר חרובית. יתרונות: קרבה גיאוגרפית, עלויות נמוכות יחסית. חסרון: חוסר ודאות רגולטורית, נדרש: חשיבה אסטרטגית על חלופות עתידיות, הוועדה מתבקשת להיות שותפה לתהליך.

5. קבלן פינוי אשפה - ההתקשרות עם הקבלן בתוקף ומוארכת בהתאם להסכם. מודל התשלום: לפי הנפת פח. המשמעויות: צורך בבקרה על מספר הפחים, חשיבות מיפוי כלי אצירה, צעדי המחלקה תומכים ביעול ההתקשרות ושליטה בעלויות.

6. ייעוץ מקצועי למחלקה

פורסם נוהל הצעות מחיר ליועץ בתחום הפסולת. תקציב מוגבל: כ-18,000 ש"ח לשנה. מטרות: ייעול תהליכים, ליווי מקצועי, התאמה לרגולציה.

7. קמפיין מיחזור והסברה

הושק קמפיין הסברה לתושבים. פעולות שבוצעו: פרסומים ברשתות, שדרוג מרכזי מיחזור, החלפת פחים כחולים, שידרוג מיתוג לפחים הכתומים, הרחבת זרמי מיחזור (כולל טקסטיל – לאחר פסח), תחרות מיחזור קהילתית מתקיימת. הוועדה התבקשה לקחת חלק ולהוות דוגמה אישית.

מטרה:

הגדלת שימוש בפח הכתום, הפחתת הטמנה.

סיכום:

הוועדה שמעה סקירה רחבה על תחום הפסולת ברמה הארצית והמקומית.

הודגש כי המועצה נמצאת בתהליך עומק להסדרת התחום, תוך שילוב בין שיפור השירות לתושבים לבין התייעלות תפעולית וכלכלית.

סיכום הוועדה:

לאור הנתונים שהוצגו בפני חברי הוועדה הנוגעים למציאת פתרונות קצה - הכוללים אתרי מיון, טיפול וקליטת פסולת, וכן הצורך בתייעלות תפעולית בשינוע הפסולת, המלצת הוועדה היא לקדם באופן דחוף תוכנית אב לפסולת במטה יהודה.

תוכנית האב נועדה לסייע בראש ובראשונה בייעול כלכלי של מערך ניהול הפסולת במועצה. התוכנית צפויה להביא להפחתת היקפי הפסולת, לקידום צמצום פסולת במקור, וכן לתרום לשמירה על הסביבה באמצעות הקטנת היקף שינוע הפסולת והפחתת ההשפעות הסביבתיות הנלוות לכך.

כתבו:

מוריה שוקר רגב – יו"ר הוועדה

שני יצחק – מנהלת מחלקת תברואה ופיקוח

העתקים:

חברי הוועדה

מר שמעון בטאט – מנכ"ל המועצה

מר אבישי כהן – ראש המועצה